

DATA A PENÍZE

ŽIVNOSTNÍCI: OHROŽENÝ DRUH

POČET LIDÍ V ČESKU MAJÍCÍCH ŽIVNOST JAKO HLAVNÍ ZDROJ PŘÍJMU NEUSTÁLE KLESÁ. ZA POSLEDNÍCH SEDM LET JICH UBYLO 115 TISÍC. JAKO KDYBY ZMIZELO OBYVATELSTVO LIBERCE. ASOCIACE PODNIKATELŮ BIJE NA POPLACH.

**REZNIK, KUPEC
A SEDLÁK
V JEDNÉ OSOBĚ
BUDE BRZY
NEDOSTATKOVÝM
ZBOŽÍM.**

Živnostník začíná být ohroženým druhem. Tedy ten, který je skutečně aktivní a nemá živnostenské oprávnění jen pro parádu nebo na vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Za rok 2015 jich zaniklo zhruba osm tisíc. A trend pokračuje: jen během prvních tří měsíců tohoto roku ubylo dalších šest tisíc lidí, které podnikání skutečně živi.

Příčinou živnostenské „genocidy“ jsou podle Karla Havlíčka, předsedy Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, především nesmyslné daně a složitá legislativa, které živnostníkům ztrpčují život natolik, že jdou raději do zaměstnaneckého poměru.

„Musíme vytvořit pro lidi takovou motivaci, aby se nebáli pouštět do samostatného podnikání. Základně zjednodušit pravidla. Nebál bych se ani nulové daně z příjmů pro OSVČ do obrátu půl milionu korun za rok. Stejně nic velkého neodvedou, ale tím, že si platí sociální a zdravotní, nejsou na pracovním úřadě a vykonávají třeba v obci nějakou drobnou službu, jsou jednoznačně přínosem,“ vysvětluje šéf asociace. „Stát vyvíjí na živnostníky tlak a zjevně se snaží, aby občané své živnosti zavírali,“ přidává se k Havlíčkovi předseda Asociace podnikatelů a manažerů Radomil Bábek. Úbytek živnostníků už podle něho tvrdě dopadá na sféru drobných služeb na venkově, kde kupní síla zaostává za městy.

PÁTEŘ EKONOMIKY

Přítom živnostníci jsou pro každou ekonomiku velmi důležití. Hospodářství, které stojí na malých a středních podnikatelích, je více odolné vůči vnějším šokům. Malé firmy jsou houževnaté a daleko lépe se přizpůsobují nečekaným změnám, jež na Česko působí hlavně zvnějšku, neboť jsme exportně orientovanou ekonomikou. Náš trh je s okolním světem velmi spojen – kolem 80 procent českého HDP se vyváží a jen o něco menší podíl představuje dovoz.

Firmy zaměstnávající jednoho až devět pracovníků tvoří více než 95 procent z celkového počtu podniků v Česku. Živnostníci jsou u nás také největším zaměstnavatelem. Práci u nich nachází více než třetina všech zaměstnanců. Jestliže tedy počet drobných podnikatelů dlouhodobě klesá, česká ekonomika si tím do budoucna zadělává na vážný problém.

MRÁZEK NA GOOGLU

Po změně režimu v roce 1989 se říkalo: „Co Čech, to podnikatel“. Lidé byli po 40 letech reálného socialismu plni elánu a snů. Celé generace Čechů si pořizovaly živnostenské listy a hrdě je vystavovaly ve svých provozovnách, ať už šlo o maloobchodníky, řemeslníky či poskytovatele nejrůznějších služeb.

„Svým způsobem to byly zlaté časy. Stačilo mít dobrý nápad a podnikat jste mohli ze dne na den,“ vzpomíná na rané devadesátky bývalý podnikatel z Královéhradeckého kraje, kterého „samet“ zastihl příliš

pozdě. „Škoda, že pád komunismu nepřišel o 20 let dříve,“ povzdechne si nyní 80letý důchodce, který rozjel podnikání v maloobchodě až po své padesátce.

Za více než čtvrtstoletí se ale společenská atmosféra výrazně proměnila. „Dříve mohl být člověk hrdý, když řekl, že je podnikatel. Dnes aby chodil kanály,“ vzpomíná exživnostník. Do značné míry je to způsobeno mnoha kauzami, které podnikatelskému stavu nevytvořily zrovna dobrou pověst. Lidé dnes mají slovo podnikatel často spojeno s podvody a zlodějny. Dokonce i našeptávač Googlu vám po zadání hesla „podnikatel“ jako jedno z předních návržných hesel nabídne „Mrázek“.

Postoj socialistických politiků k OSVČ vyjádřil v roce 2013 tehdejší stínový ministr financí Jan Mládek (ČSSD), který vyřkl dnes už legendární větu o živnostnících coby parazitech, kteří nepřispívají do systému sociálního pojištění a parazitují tak na zaměstnancích. Za výrok se omluvil, pachut však zůstala.

GENERACE POSEROUTKŮ

Česká mládež situaci se živnostníky nevytrhne. Zdá se, že je drsná jen na internetu, ale při budování vlastní existence je měkká až příliš. Čím dál častěji dává přednost jistotě v zaměstnání. Podíl osob s živnostenským oprávněním ve věku do 30 let loni klesl na 11,6 procenta, zatímco ještě v roce 2005 tvořili mladí podnikatelé celou pětinu všech živnostníků. „Nechtějí za sebe brát odpovědnost,“ mají jasno sociologové.

KRAJE S NEJVĚTŠÍM POČTEM ŽIVNOSTNÍKŮ NA HLAVNÍ ČINNOST (STAV K 31. 3. 2016)

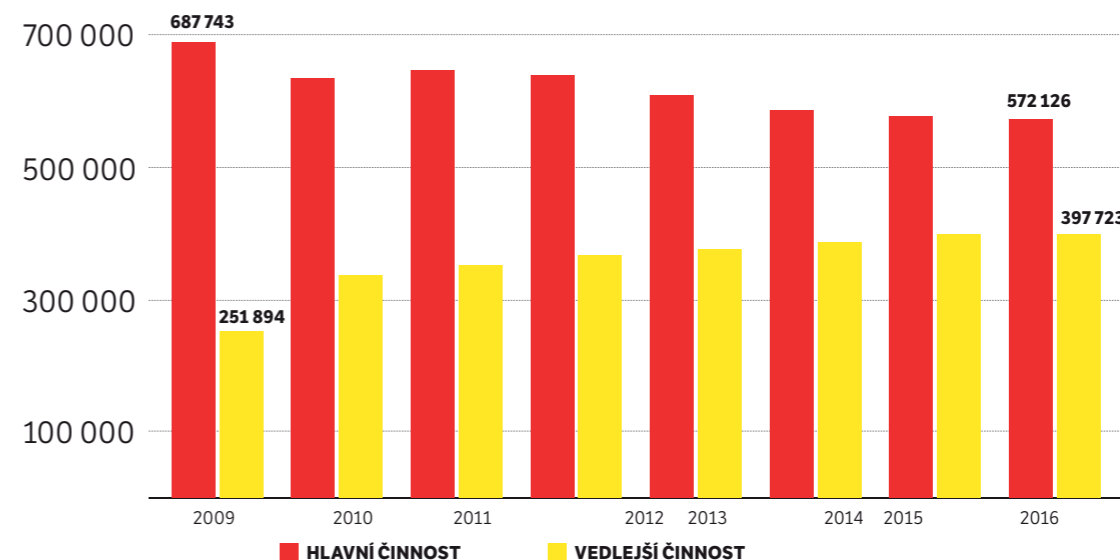
Praha	102 225
Středočeský	79 945
Jihomoravský	63 348
Moravskoslezský	49 909
Ústecký	35 685

Riziko podnikání podstupuje stále méně lidí především ve věkové skupině 26 až 30 let. Ještě v roce 2005 jich podnikalo přes 200 tisíc, zatímco o deset let později už jen něco málo přes 140 tisíc lidí. Živnostenské oprávnění ale neláká ani Čechy mezi 21 a 25 lety. Jen za současné vlády jich skončilo přes 6,5 tisíce a v této věkové skupině jich tak podnikalo méně než 80 tisíc.

Největší počet živnostníků je samozřejmě v Praze. Na hlavní činnost mělo živnostenské oprávnění více než 100 tisíc osob, což je téměř pětina ze všech živnostníků v Česku. Praha ale vede i v přepočtu na obyvatele: živnostníkem je tu každý dvanáctý člověk.

Druhým nejpočetnějším „živnostenským“ regionem je Středočeský kraj s 80 tisíci podnikateli, což je více než šest procent středočeské populace. Nejméně jich je na Karlovarsku, kde aktivně podniká jen kolem 14 tisíc lidí, což není ani každý dvacátý obyvatel Karlovarského kraje. X

POČET ŽIVNOSTNÍKŮ V LETECH 2009–2016

ZDROJ: ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Podíl živnostníků ve věku do 30 let se za poslední dekádu snížil o polovinu na 11,6 %.